

Az áruló

2018 február 11. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Kétszáz esztendeje született a bátor és becsületes *Görgey Artúr*.

Nem rejtőzködött, persze hogy hamar felfedezték. Ott álldogált a tordai vasútállomáson, várta a vonatát, amely csak nem érkezett meg. A körötte támadt kisebb csoportból lassan tömeg lett, ujjal mutogattak az árulóra, és fenyegetően körülállták. Ő azonban ügyet sem vetett a támadókra, nemes egyszerűséggel lefeküdt a közeli falócára, és ott, az életveszély kellős közepén elaludt. És ahogyan *Ábrányi Emil* írja „*akik az agyonverés szándékában gyülekeztek és alattomosan közelítették meg az árulót, az alvó ember láttára meghökkentek és mintegy megböngölten, csendesen és megszegyenülten visszasonpolyogtak.*”

Krúdy Gyula többször is látta az árulót, aki akkoriban Visegrádon élt, egész álló nap kertészkedett, és nem gondolt a világ bajával. „*Itt »tábornoknak« neveztek t, és még magam is láttam néha a Pap-féle vendéglőben majálisokon megjelenetni farmer-ruhában, szalmakalapban, amelynek levételekor mindenki kíváncsian kereste ama történelmi sebet. Ah, ott piroslott a seb: a n?k csuklottak az izgalomtól, a férfiak elborongtak, az ifjúság tisztelkedett. Majd a multság hevében a cigánybanda néha a Kossuth-nótát játszotta, ami elkerülhetetlen volt a századeleji multságokon, és ilyenkor is minden szem kutatón, kíváncsian, emberien érthető tapintatlansággal Görgey felé fordult: vajon haragszik-e a tábornok a nótáért. A tábornoknak esze ágában sem volt haragudni, sőt életvidám öregember módjára gyönyörködött a fiatalság mulatozásában. De voltak más okoskodók is az ilyen visegrádi majálisokon (aminthogy ez időben még okos ember hírében állott az is, aki dugóhúzó hordott a zsebében), akik más oldalról vetették alá próbának a tábornokot. Vidéki rendezők módjára hirtelen csendet kértek, és rendszerint felállították a helybeli gyógyszerészt, a nyugalmazott iskolaigazgatót, vagy más honoráciort, aki mindig készen volt egy toasztal, amelyet Ferenc József-re lehet elmondani. Megint csak a tábornokot figyelték a kandi szemek. Nem, a jólelkű, egyszerű, kedves mosolyú öregúr egyetlen arcvonásával sem árulta el, hogy eszébe jutnának a klagenfurti napok, amikor éppen Ferenc József parancsára internálták.*”

Nem jutottak eszébe, vagy ha mégis, az áruló már nem gondolt az elmúlt napokkal. Hiszen látott nagyobb dolgokat is vérmes tordai vasutasnál, bortól felhevült vendéglői szónoknál.

Ő ítélte el az áruláson kapott *Zichy* testvéreket, akik az ellenség iratait hurcolták magukkal, és bár több vármegye gazsulált nekik, és a parasztok levett kalappal álltak az út mentén, amerre elhaladtak, az áruló egyszerűen felakasztatta az egyiket, bíróságnak adta át a másikat, és még annyit sem mondott, hogy bikkmakk.

Amikor a szabadságharcban osztrák oldalon felbukkant *Haynau*, és f?be lövett magyar foglyokat, felhevült hazafiak azt követelték az árulótól, ekkor már a magyar honvédsereg parancsnokától, hogy válaszképpen ő is lövessen f?be osztrák foglyokat. Az áruló azonban azt mondta, ő nem mészáros, hanem katona, és elutasította a kérést.

Ott állt az áruló Gy?r kiürítésénél, a szabadságharc talán legbravúrosabb katonai man?verénél, amikor az osztrákok már-már gy?r?be zárták a honvédeket, de az áruló és serege szó szerint az utolsó pillanatban kicsusszant a véd?rizetből.

A peredi csatában a megbomlott zászlóaljkat személyesen rendezte újra hadrendbe, odavágtatott tisztársaihoz, utasította őket, hogy minden eszközzel, karddal, kartáccsal térítsék észre a legénységet. A szemtanú szerint: „*Sohasem láttam, de olyannak képelem a tigris ugrását, amikor zsákmányára veti magát, mint ahogy az ő lova, persze két oldalában fészkelte a sarkantyú taréja, Asbóthhoz ugrott és a szó teljes értelmében ordítja a f?vezér: El?re! – Azután szikrázó szemmel végignéz Asbóthon és az indulattól remegő hangon mondja neki: Ezredes úr, hát úgy csinálják a katona önéretét? Hogy amit dics?séggel kéne végeznie, attól eltiltják és azzal biztatják, hogy majd elvégzi a vitéz hadtest, ti meg maradjatok gyáváknak! – Az újabb fenyegetés használt, mert a 66. zászlóalj megemberelte magát s növeked? sebességgel az első futamban Pered házait elfoglalta, a másik két zászlóalj ugyancsak vérszemet kapva, egy pillanat alatt az el?bbeni nyomában volt, ami után egy félóra sem tellett el és Pered a honvédek kezében volt. Így változtatta a vezér er?s akarata a visszavonulást gy?zelemmé!*”

És a nyári nagy csatában, az áruló huszárjai élén ott vágatott Komáromnál is. Akkor már régen nem volt szokás, hogy a f?vezér a sereg élére álljon, de ő mégis odalovagolt a vonalak elé, kihúzta kardját, és rohamot vezényelt az ágyú- és kartácst?zbe. „*Nem féltém a haláltól, mert meg akartam halni!*” – mondta hat évtizeddel kés?bb az áruló egy zömök fiatalembernek, bizonyos *Móricz Zsigmond*nak. „*Minden csatába azzal mentem, hogy kitértam magam a golyóknak! Bele a csata legnagyobb tűzébe s kitértam a karom és azt kiáltottam: Anyám! – És láttam t az égben...*”

Ebben a csatában az áruló súlyosan megsebesült, és ahogyan *Krúdy* fentebb írta, „történelmi sebet” szerzett. A következő két napban hol elájult, hol magánál volt, és f?vezéri feladatait már nem tudta ellátni. Szekérre tették és

elszállították a csata helyszínéről a seblázban fekvő katonát, akiről az utókor egyik krónikása feljegyzi, hogy szép kis áruló az, aki nyílt sebbel, ájultan, élet-halál között zötykölődik a poros országúton – próbálja valaki utánacsinálni.

Hiába minden. Hiába állt az áruló mellé, és hiába hessegette el a hamis sugalmazásokat *Jókai Mór, Kemény Zsigmond, Gyulai Pál, Arany János, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond* és *Pethő Sándor*. Hiába jelentette ki nyilvánosan *Klapka György* tiszttársaival a kiegyezés után, hogy egykori társában nem fedezte fel az árulás egyetlen nyomát, semmi sem számított. Az árulóval szemben a nagy bűvész, *Kossuth Lajos* szava állott. Miután a számzöldt a szavakkal jobban bánt, és a magyar lelkek virágba öltöztetéséhez is jobb érzéke volt, a sokaság neki adott igazat.

Megfogant az árulás motívuma, ahogyan annak elötte és azóta is más ügyekben sokszor megfogant, majd elterjedt a hazai közvéleményben. Hogy minket sem túlerő, sem kedvezőtlen körülmények nem tudnak legyőzni, csakis közülünk támadt áruló lehet a veszünk. A nemzetnek talán nagyobb szüksége volt az árulóra, mint az igazságra. A serdülőkorból felnőttkorba lépő magyarság első nagy próbája éppen az volt, hogy valamifajta magyarázatot találjon az elbukott szabadságharcra. Ez a magyarázat sokak számára Kossuth gyalázatos vidini levele volt, amelyben egyszerűen ráhárította a felelősséget a katonai főparancsnokra. Sikergett, égetett a vád, és egész nemzedékeket fosztott meg a tisztánlátástól. Magyarok százai akarták elhinni, hogy nem a realitás, hanem valamifajta ármány végezte ki a szabadságharcunkat. Ma már épeszű ember nem vádolja árulással a magyar honvédsereg főparancsnokát, arról viszont senki sem beszél, milyen lehetett bűnbakként leélni egy teljes életet.

Mert az áruló élete lényegében 31 évesen lezárult. Amint letette a fegyvert Világosnál, eldőlt a sorsa. Túlélte politikai fogolyként, aki a győztes császár kegydíjából tengődött. Segített a kiegyezést levezénylő *Deák Ferencnek*, aki nagyra értékelte tudását, tapasztalatait. Kidolgozott egy pompás katonai reformot, amelyet rossz hangzású neve és a gyarapodó elítéletek miatt nem lehetett nyilvánosságra hozni. És kertészkedett szorgalmasan, visszavonultan élt családjával, olykor-olykor pedig fogadta kíváncsi vendégeit. Utoljára azt a tisztelgő német tiszt delegációt, amelyik az első világháború idején látogatta meg a szabadságharc remetéjét, az élő legendát. A magyar nemzet árulóját, akinek a katonai manóvereit akkor már külföldi akadémiákon tanították, és akinek a neve egybeforrott a magyar szabadságharcral.

Zseni volt.

„Nem volt énbennem semmi katonai zseni. Az csak mese, magyar legenda, mint annyi más. Rendet tartottam a katonáim között, ez az egész, és a fickók derekasan viselték magukat néhányszor. A többi lárifári.”

Kétszáz esztendeje született a bátor és becsületes *Görgey Artúr*.

Szentesi Zöldi László - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájku" számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló